

ψεύτης

ψεύτης κ. **ψεύτρης, ο**, θηλ. **ψεύτρα** κ. **ψευτρού, η**, ουσ. [<μσν. ψεύτης <αρχ. ψεύστης], ο ψεύτης· αυτός που παραποιεί την αλήθεια, συνήθως για ιδιοτελείς σκοπούς και, κατ' επέκταση, ο απατεώνας, ο κατεργάρας: «να τον προσέχεις, γιατί είναι μεγάλος ψεύτης και δεν ξέρεις πότε θα σου τη φέρει». Υποκορ. **ψευτάκος** κ. **ψευταράκος** κ. **ψευτράκος, ο** (βλ. λ.). Μεγεθ. **ψευταράς** κ. **ψεύταρος, ο** (βλ. λ.). (Ακολουθούν 12 φρ.)·

- *βγαίνω ψεύτης*, διαψεύστηκαν οι προβλέψεις ή οι εκτιμήσεις μου, διαψεύδομαι από την εξέλιξη των γεγονότων: «πίστευα πως θα γίνονταν μεγάλες φασαρίες, αλλά ευτυχώς τα γεγονότα μ' έβγαλαν ψεύτη κι όλα πήγαν κατ' ευχήν || ήμουν σίγουρος πως τα πάντα θα εξελίσσονταν ομαλά, όμως δυστυχώς βγήκα ψεύτης, γιατί σημειώθηκαν διάφορα έκτροπα»·

- *και βγάλε με για ψεύτη ή και βγάλε με και ψεύτη ή και βγάλε με ψεύτη*, λέγεται στην περίπτωση που δεν μπορεί κάποιος να μας διαψεύσει: «ήσουν μόνος μεσ' στο μαγαζί, όταν πετάχτηκα για λίγο έξω, κι όταν είχε επιστρέψει μετά από λίγο έλειπαν τα λεφτά απ' το ταμείο και βγάλε με και ψεύτη». (Λαϊκό τραγούδι: *μοβόρο μη με ξαναπείς και την αλήθεια αν θες να δεις, κοιτάξου στον καθρέφτη και βγάλε με για ψεύτη*)·

- *κάτω οι ψεύτες!* απειλητική έκφραση, που ακούμε συνήθως να απευθύνεται σε πολιτικούς·

- *κόσμε ψεύτη, χάρο κλέφτη*, βλ. λ. κόσμος·

- *με βγάζει ψεύτη, α.* εμφανίζει με τέτοιο τρόπο τα λεγόμενά μου, ώστε να φαίνεται πως λέω ψέματα: «ό,τι λέω, αυτός το μεταφέρει πάντα αλλιώς, γιατί θέλει να με βγάζει ψεύτη». **β.** με διαψεύδει: «ό,τι κι αν λέω, με βγάζει ψεύτη, γιατί ισχυρίζεται πως τα πράγματα έγιναν αλλιώς»·

- *ο Θεός να με βγάλει ψεύτη!* βλ. λ. [Θεός](#)·

- *ο ψεύτης δεν πιστεύεται κι όταν αλήθεια λέει*, αυτός που συνήθως λέει ψέματα, ακόμη και στην περίπτωση που λέει την αλήθεια, δε γίνεται πιστευτός: «αυτός ο ψεύταρος, μια φορά ευδόκησε να μας πει αλήθεια, αλλά, ποιος να τον πιστέψει, γιατί, ο ψεύτης δεν πιστεύεται κι όταν αλήθεια λέει»·

- *ο ψεύτης και ο κλέφτης τον πρώτο χρόνο χαίρονται*, αποκαλύπτονται σύντομα και υφίστανται τις συνέπειες·

- *ρώτα και το θείο μου τον ψεύτη*, (ειρωνικά) λέγεται στην περίπτωση που κάποιος επικαλείται τη μαρτυρία αναξιόπιστου ατόμου, για να επαληθεύσει τα όσα μας λέει: «αν θέλεις να σιγουρευτείς, μπορεί να στο διαβεβαιώσει κι ο τάδε. -Ρώτα και το θείο μου τον ψεύτη». Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *τώρα μάλιστα*·

- *ρώτα και τον αδερφό μου τον ψεύτη*, βλ. φρ. *ρώτα και το θείο μου τον ψεύτη*·

- *ρώτα και τον μπάριμπα μου τον ψεύτη*, βλ. φρ. *ρώτα και το θείο μου τον ψεύτη*·

- *τον βγάζω ψεύτη*, εμφανίζω με τέτοιο τρόπο τα λεγόμενά του, ώστε να φαίνεται πως λέει ψέματα, του διαψεύδω: «αν σου είπε πως τα πράγματα έγιναν με αυτόν τον τρόπο, τότε τον βγάζω ψεύτη, γιατί έγιναν εντελώς διαφορετικά»·